

Tro

“*Expemde Hannibalem*”

Hãy cân tướng Hannibal (câu thơ của thi sĩ Juvenal người Rôma cuối thế kỷ I đầu thế kỷ II với tác phẩm [Satires](#)). Câu thơ này ẩn ý nói hãy cân nắm tro tàn hài cốt của danh tướng Hannibal xem nặng bao nhiêu (*Hannibal, vị tướng lừng danh trong lịch sử nhân loại người Carthage sống vào khoảng năm 248–183 TCN*). Nghĩa bóng là danh giá cỡ như dũng tướng Hannibal, chết rồi cũng chỉ để lại nắm tro tàn vô giá trị.

Tro được nêu để chỉ thứ bị coi khinh (có coi trọng tro hài cốt tổ tiên cũng chỉ vì chút nặng lòng). *Hannibal* là biểu tượng của danh tiếng, sức mạnh, sự trẻ trung, sắc đẹp đàn ông, tài năng, quyền lực, uy vũ... chết rồi chẳng còn gì ngoài nắm tro tàn vô dụng. *Cân* được nêu hàm ý đánh giá trọng lượng; đằng sau trọng lượng là giá trị vật thể và phi vật thể; phía sau các giá trị đó là sự còn mất của một con người.

Để tăng thêm độ thâm thía, người ngày nay nên nói: *Hãy cân tổng thống Mỹ Obama. Hãy cân Phật sống Tây Tạng [Đạt-lai Lạt-ma](#) Tenzin Gyatso. Hãy cân tỷ phú Bill Gates. Hãy cân Hoa hậu thế giới 2010 Alexandria Mills...*

Con người -cùng với những gì họ coi trọng như sắc đẹp, tài năng, quyền lực, giàu sang, danh vọng... tất cả đều nhanh chóng ra tro, La ngữ đúc kết: “*Vanitas vanitatum et omnia vanitas*” ([Vulgate, Ecclesiastes 1:2](#)) *phù vân tiếp nối phù vân, tất cả đều phù vân*-dù biết rất rõ, thế nhưng tại sao nhiều người vẫn cứ để cả đời mưu tìm “tro” dù phải chết để tranh giành, khổ để đánh đổi và nhẫn đến giết nhau?

Thưa vì con người vốn lúc tỉnh lúc mê. Khi tỉnh nhận ra, lúc mê lú lẫn.

Nhưng lúc nào tỉnh, lúc nào thì mê?

Khi thoát khỏi đồng tro (mọi thứ phù vân gọi chung là những cái con người có thể CÓ được) thì tỉnh; khi bị tro vùi thì mê.

Chàng trai giàu có hỏi Chúa làm gì để nên trọn lành, Chúa dạy: “...*hãy về bán hết của cải...*” (*Mt 19,21*) để tỉnh lại; còn khi tay trợ phú tính toán: “...*Thôi, cứ nghỉ ngơi, ăn uống vui chơi cho đã!*” (*Luca 12,16*) là lúc hẳn quá mê. Không vương nhiều cái CÓ (tro) thì tỉnh “*Phúc ai có tinh thần nghèo khó...*” (*Mt 5,1*).

Những người có trách nhiệm với dân chúng mà quá giàu có tức bị tro phủ lấp, họ luôn bị mê. Mê cũng như mù. “*Mù mà lại dốt mù... cả hai sa xuống hố.*” (*Lc 6,39*).

Chúa đến với người nghèo vì họ ít bị tro bám; trong số họ có nhiều người tỉnh. Mà người tỉnh nghe tiếng Chúa xong thì làm theo. Càng làm theo, càng tỉnh.

NK